

Mødet den 4de Juni.

Herr Conferentsraad *David* gav følgende Meddelelse om Selvmords Hyppighed i Danmark.*)

Hvad enten man antager, at Selvmord er en tilregnelig Handling eller en ufrivillig Gjerning, er det et saa betydningsfuldt, om den aandelige Tilstand vidnende Phænomen, at dets større eller mindre Hyppighed blandt et Folk eller til en vis Tid fortjener den største Paaagtning. At undersøge Hyppigheden af Selvmord og at opklare de dermed i Forbindelse staaende Forhold hører derfor til de Opgaver, som Statistiken, der er sig sit Kald bevidst, overalt har stillet sig. Vel have de herhen hørende Undersøgelser særegne Vanskeligheder at kæmpe med, fordi man i de fleste Tilfælde søger at holde et begaaet Selvmord skjult; men paa den anden Side lettes Undersøgelserne derved, at det Offentlige i en anden Henseende er interesseret i at constatere de med ethvert pludseligt Dødsfald forbundne Omstændigheder, for at forvisse sig om at ingen Forbrydelse har forskyldt det.

Ogsaa hos os har man erkjendt Vigtigheden af denne Undersøgelse, og Commissionen for Tabelværket maatte finde sig saa meget mere foranlediget til at rette de statistiske Forskninger paa dette Punkt, som det allerede i Aarhundredets Begyndelse navnlig af *Callisen* var paastaaet, at Selvmord skete langt hyppigere i Danmark end i de fleste andre Lande, og at Talrigheden af Selvaffivelser her i Landet var et sørgeligt Tegn

*) Da denne Afhandling, hvoraf enkelte Dele foredroges i dette Møde, i sin Heelhed er blevet trykt som Indledning til *Statistisk Tabelværk* ny Række Bd. XV, meddeles her kun nogle af Undersøgelsens Hovedresultater.

paa en moralsk Slappelse hos Folket. Commissionen for Tabelværket havde derfor ogsaa i denne Henseende ladet Decenniet 1835—1844 bearbejde af Professor *Kayser**), der vel fandt, at Selvmord constateredes hyppigere i Danmark end i de fleste andre Lande, men der synes at antage, at Grunden hertil for en stor Deel ligger deri, at i andre Lande de begaaede Selvmord hyppigere blive fordulgte end hos os, og at Angivelserne fra andre Lande derfor ikke ere at stole paa, hvorfor der heller ikke kan lægges nogen sær Vægt paa, at Sammenligningen falder ud til vor Skade.

Der var derfor megen Opfordring dels til at fortsætte den af Prof. *Kayser* begyndte Undersøgelse, dels til nærmere at drøfte det Spørgsmaal: hvorvidt man virkelig er beføiet til at antage, at Angivelserne fra andre Lande ikke ere at stole paa, og maae betragtes som saa mangelfulde, at det af en Sammenligning mellem disse og vore fremgaaede Resultat taber sin Betydning. Forfatteren, som ved sin Embedsstilling har haft megen Anledning til herom at indhente tilforladelige Oplysninger, er derimod kommet til det Resultat, at om det end kan være Tilfældet i enkelte Lande, navnlig i England, hvor Selvmord endnu betragtes som en Forbrydelse (felony), der har retslig Tilbagevirkning paa Selvmorderens Familie, at Indberetningerne om de begaaede Selvaflivelser ere upaalidelige, saa er dette dog langt fra Tilfældet i alle Lande, navnlig kan det ikke gjelde om Frankrig, Belgien, Norge og Sverrig, hvor Angivelserne maae ansees for at være saa paalidelige som man overhovedet kan vente at erholde dem i noget som helst Land. Thi om det end er utvivlsomt, at det hører til Sjeldenhederne hos os, at et Selvmord ikke kommer til Øvrighedens Kundskab og bliver constateret som saadant, saa tør det dog paa den anden Side heller ikke paastaaes, at dette hører til Umulighederne eller at

*) Statistisk Tabelværk Hefte XI.

det aldrig skulde være Tilfældet — og netop saaledes maa det antages at det ogsaa forholder sig i de nævnte Lande.

Hvad nu Hyppigheden af Selvmord i Danmark angaaer, da forekom der:

i Gjennemsnit af 1835—39	261,6	Selvmord	aarligen.
1840—44	300,2	»	»
1845—49	330,6	»	»
1850—54	389,8	»	»
1855—56	414,0	»	»

Det kan derfor ikke betvivles, at dette i saa mange Henseender sørgelige, i Folkets hele aandelige Tilstand dybt begrundede Phænomen, viser sig hyppigere og hyppigere hos os; thi vel er Folkemængden stegen i det Tidsrum af 22 Aar, som vi her have for Øie, men Selvmordernes Antal er aabenbart ilet Folkemængdens Tilvæxt *langt forbi*. Sammenlignet med Gjennemsnietsbefolkningen fra 1835 til 1844 kom der eet Selvmord paa 4,668 Individider; i Perioden fra 1845. til 1856 kommer der efter den samme Sammenligning derimod eet Selvmord paa 3,911 Individider. I Norge kom der i samme Periode eet Selvmord paa 9,290 Individider, i Frankrig eet paa 9,956, i Sverrig eet paa 14,852, i Belgien eet paa 17,863 Individider. Kun i meget faa Lande kommer Forholdet det hos os stedfindende nært, som i Sachsen, hvor eet Selvmord kommer paa 4,946 Mennesker, eller er Forholdet endog uheldigere end hos os, som i Canton Gēnf, hvor i Gjennemsnit af 1853—55 eet Selvmord constateredes paa 3,750 Mennesker.

Medens det saaledes synes hævet over al Tvivl, at Selvafflivelse finder hyppigere Sted i Danmark end i de fleste andre Lande, finder der dog en stor Forskjel i saa Henseende Sted imellem Kongerigets forskellige Amter. Naar man saaledes tager Perioden 1845—1856, kommer der i Skanderborg Amt kun 14,8 Selvmord paa 100,000 Mennesker, medens der i Københavns Amt forekom 42,3 paa 100,000 Mennesker. Selvmord er altsaa næsten 3 Gange saa hyppigt i det sidste som i det

første Amt, hist kom eet Selvmord paa 6,758 Mennesker, her paa 2,364 Mennesker.

Det er en Erfaring, som er constateret ved alle Undersøgelser af denne Art i forskjellige Lande, at Hanget til Selvmord er mere almindeligt blandt Stædernes Befolkning end blandt Landalmuen. Denne Erfaring har ogsaa fundet sin Bekræftelse hos os; men det maa derved bemærkes, at den relative Hyppighed af Selvmord i de sidste 12 Aar, navnlig er aftaget i Kjøbenhavn, naar man sammenligner Tilvæksten af Selvmord i Byerne og paa Landet. En anden Erfaring, som i forskjellige Lande er gjort, at Maanederne og Aarstiderne have en stor Indflydelse paa Hyppigheden af Selvmord, finder ligeledes sin Bekræftelse ved de hos os foretagne Undersøgelser. Af 100 i Perioden fra 1845—1856 begaaede Selvmord kom

paa Vinteren . . .	17,8.
» Foraaret . . .	22,0.
» Sommeren . .	36,7.
» Efteraaret. . .	23,5.

Det overveiende større Antal Selvmord falder saaledes paa Sommermaanederne, Mai, Juni og Juli. Efteraaret, det vil sige August, September og October, gav et mindre Antal, der sank endnu dybere i Vintermaanederne, November, December og Januar, hvorimod Antallet igjen tiltog noget i Februar, Marts og April, der betegnes som Foraaret; og netop den samme Stigen og Falden har viist sig i Frankrig i Tidsrummet for 1836—1852, i hvilket der fandt 52,926 Selvmord Sted. Ogsaa i Belgien og Sverrig, i hvis Selvmorderstatistik Maanederne ere angivne, af- og tiltager Hyppigheden af Selvmord i de samme Maaneder som hos os, saa at *Fabrets* Paastand, at Selvmord forefalder hyppigst om Efteraaret, »fordi Tungsindeets Magt voxer, og den sørgmodige Grublen har Overhaand, naar Naturen frembyder et sørgmodigt og fortvivlet Skue«, maa ansees paa det Evidenteste at være afkræftet.

En anden Paastand, hvis Grundløshed maa ansees ikke mindre klart at være godtgjort ved den nærværende Under-søgelse, i Forbindelse med den af *Lisle* i Frankrig anstillede, er den af *Esquirol* fremsatte Hypothese, at Hanget til Selvmord aftager med Alderen, »fordi den, som Naturen snart vil kalde fra Livet, hænger ved dette med sin hele Kjærlighed«. Sammenligner man Selvaflivelsernes Antal med Befolkningen af hver Aldersklasse faaer man for 1845—1856 følgende Tabel:

	Paa 100,000 Mennesker kom
Imellem 11 og 20 Aar	11,3.
21 — 30 »	27,2.
31 — 40 »	30,7.
41 — 50 »	43,6.
51 — 60 »	57,2.
61 — 70 »	70,4.
71 — 80 »	78,5.
over 80 »	64,8.
Og tager man større Aldersklasser	
imellem 11 og 20 Aar	11,3.
21 — 60 »	36,6.
over 80 »	72,4.

For Frankrigs Vedkommende fandt *Lisle* ligeledes en *regelmæssig vaxende Hyppighed indtil 80 Aars Alderen*, og en lille Synkning efter denne, som dog muligviis tør tilskrives Tilfældigheder, da vi her kun have med smaae Tal at bestille.

Som vi tidligere have seet, at tvertimod en længe antaget Mening, Hyppigheden af Selvmord er størst i Sommermaanederne og mindst i Vintermaanederne, saaledes see vi ligeledes her, tvertimod en længe antaget Mening, at det ikke er i de tidligere men i sildigere Aldere, at Selvaflivelse hyppigst finder Sted. Denne Iagttagelse gjælder vistnok begge Kjøen, men dog med den Forskjel, at medens Stigningen fra Aldersklasse til Aldersklasse indtil det 80de Aar er regelmæssig for Mandkjøn-

net, finder der en Afvigelse Sted med Hensyn til Qvindekjønnen, idet Selvmord i Aldersklassen fra 21—30 Aar forekommer ikke lidet hyppigere end i de to næstfølgende Aldersklasser. Denne Iagttagelse hos os, som ogsaa gjælder det foregaaende Decennium 1835—1844, stemmer ikke overeens med den i Frankrig gjorte Erfaring, hvor man dog har observeret et langt større Antal Selvmord end hos os, og det maa derfor ansees, i det mindste indtil videre, for noget ganske Eiendommeligt hos os.

Foruden at betragte den Indflydelse, som Kjønnsforskjellighed, By- og Landlivet, Alderen og Aarstiden udøver paa Hyppigheden af Selvmord, har Forfatteren undersøgt Livsstillingerne Indflydelse paa Hanget til Selvaflivelse og paa Selvaflivelsesmaaden. Men med Hensyn til disse vigtige Punkter maa man henvise til det større Arbeide, som nu foreligger Offentligheden, og her indskrænke sig til den Bemærkning, at ogsaa her viser sig en saadan *Regelmæssighed* og *Stadighed*, at det maa bestyrke os i den Anskuelse, at Tilfældet ikke her har spillet nogen større Rolle, end ved saa mange andre moralske Phænomener, der have deres dybere liggende Grunde i Folkene eiendommelige Natur og Udvikling, og derfor kuune siges at fremgaae af bestemte Naturlove.

Den til Bedømmelse af Justeermester *Thomsens* Afhandling »om den electromotoriske Kraft bestemt i Arbeidsmængder« udnævnte Comitee afgav følgende Betænkning, som Selskabet bifaldt:

Efter at det ved forskjellige Experimentatorers fortsatte Bestræbelser og deriblandt ved nærværende Forfatters Undersøgelser er bleven paaviist, at Principet for Kræfternes Uforgjængelighed ogsaa gjør sig gjældende ved de forskjeliige kemiske Forbindelser og Adskillelser, og efter at det navnlig ved de af ham